

som seilede paa Middelhavet, maatte kunne benytte det svenske Flag og forsyne sig med tyrkisk Sopsas fra Sverige*). Dette Onste blev imødetømt, og det derved foranledigede Forhold mellem Rigerne midlertidig ordnet ved en i combineret Statsraad den 24de Mai 1815 afgiven Resolution. Sagen forelagdes Storthinget til endelig Ordning ved Proposition af 31te August 1815, der i sin Helhed var saalydende:

„Paa det at norske Skibe, som seile paa Middelhavet, maatte efter det sidst afholdte Storthings Onste indtil Videre kunne benytte det svenske Flag, har Hs. Kgl. Maj. ladet de fornødne svenske saakaldte tyrkiske Sopsasse og Documenter oversende til Norge til Brug for deslige norske Skibe. For den Sikkerhed og Beskyttelse, som norske Skibe derved nyde, maatte der naturligvis tilflyde det i Sverige etablerede Fond til Bestridelse af Udgifterne for at vedligeholde Freden med Barbaresterne en Indtægt forholdsmæssig med den, som ved Passgebyrene samt den i Sverige paabudne almindelige 5 Procents Forhøielse i Tolden indflyder fra svenske Skibe. Men da en lige Forhøielse i Tolden i Norge, formedelt Handelsens forskellige Natur og de her gjældende forskellige Bestemmelser for Toldens Beregning, ei i dette Rige vilde være påsænde, saa har Hs. Kgl. Maj. ved naadig Resolution af 24de Mai d. A. provisorisk bestemt, at der, foruden Passgebyret, som af Pastsagerne erlægges, skal af den norske Statscasse betales en vis aarlig Summa til det ovennævnte i Sverige etablerede Fond, saalænge ikke i Norge vedtages anden Foranstaltning til den norske Handels Beskyttelse i Middelhavet, og saalænge ikke den svenske Convoy-Cassens Udgifter i Anledning af Foreningen med Norge blive betydelig forøgede. Medens Norge saaledes bidrager til bemeldte Casse, har Hs. Maj. anseet det billigt, at en af de norske Statsraader deltager i Cassens Bestyrelse.

„Af ovennævnte Hs. Kgl. Maj. naadige Resolution, som her vedlægges, vil Norges Riges Storthing vistnok finde, at Hs. Kgl. Maj. ved at bestemme den Sum, som den

norske Statscasse bør erlægge, har taget tilbørligt Hensyn til denne Statscasses Tilstand og derfor ikke sat den i Forhold til den Indtægt, som Convoy-Cassens har af svenske Skibe.

„Hs. Kongl. Maj. tvivler ingenlunde om, at Norges Riges Storthing — ved Afgjørelsen af Spørgsmaalet om et eget Cossardi-Flag for Norge — vil tage fornødent Hensyn til, hvorvidt Fred med Barbaresterne, separat for Norge, eller Sikkerhed i Middelhavet for norske Skibe under et eget Flag vil kunne erholdes for en Udgift lig den, som nu til Afgivelse til Convoy-Cassens er bestemt.

„Da den Summa, der, som ovenanført, skal udredes af den norske Statscasse, naturligvis igjen bør indflyde i samme, saa maa dertil tages Hensyn ved Bestemmelsen af Afgifterne af Handel og Søfart.

„Bistnok synes det paa den ene Side, at den hele Afgift ene burde hæves af de Skibe og Barer, som benytte de tyrkiske Passer, da kun disse Redere og Afledere have den directe Fordel af Handelsens Sikkerhed i Middelhavet; men paa den anden Side vil Afgiften blive altfor følelig, naar den ene paa disse Skibe skulde fordeles, — og det er altid for de øvrige Landets Handlende en væsentlig, skjøndt indirecte Fordel, at Handelen paa Middelhavet flourer.

„Hs. Kgl. Maj. overgiver nu denne Sag til Norges Riges Storthings modne Overveielse, hvilken, ifølge Sagens Natur, ei bør gives mere Offentlighed end fornødent er.“

Propositionen blev læst i Storthinget den 8de September, og da besluttedes, at Sagen skulde sendes tredie Committee til Betænkning. Dens Indstilling afgaves under 14de October og var saalydende:

„Hs. Maj. har ved Resol. af 24de Mai d. A. naadigst forordnet: At indtil Videre, og saalænge der ikke i Norge vedtages nogen anden Foranstaltning til at beskytte den norske Søfart i Middelhavet, og den svenske Convoy-Cassens Udgifter, i Anledning af Foreningen med Norge, ikke blive betydeligen forøgede, skal der af den norske Stat, foruden Passafgiften, som af enhver Pastsager erlægges, aarlig udredes en Sum af 50,000 Rb. Sv.

*) Se foran S. 188.

Bco, som Bidrag til den svenske Convoy-Casse, og blev det da tillige naadigst bestemt: at saalænge denne Indretning vedvarer, skal altid Een af de i Stockholm ansatte norske Statsraader være Medlem af Convoy-Commissionsen.

„Denne provisoriske Bestemmelse fremsætter Hs. Maj. nu til Stortingets Vedtagelse under de Forudsætninger: at Stortinget vil erkjende Villigheden af, at den norske Stat deler med Broderriget en Byrde, hvorved jelles Handels-Fordelse opnaaes, og at det Forhold, Hs. Maj. i denne Anledning har bestemt, vil findes passende paa Nationernes relative Handelsdrift og Statskræfter.

„Hs. Maj. berører ogsaa i denne Proposition den Norge ved Grundlovens 111 § forbeholdte Ret at have et eget Goffardi-Flag og anbefaler til Stortingets modne Overveelse de Forordninger paa den norske Stat, som fra de barbariske Magters Side sandsynligvis vilde gjøres, hvis separate Underhandlinger for et norsk Flag skulde aabnes.

„Committeens anseer det udenfor dens Sphære at foranledige nogen endelig Bestemmelse om Nationens Goffardi-Flag; da imidlertid en saadan Bestemmelse staaer i saa nøie Forbindelse med det Bidrag af Statscassen, hvorom her er Spørgsmaal, tillader den sig at forudskifte nogle Bemærkninger over denne Gjenstand.

„Nationen har, efter Committeeens Formening, i Henseende til Flagget 3de Valg:

a, at beholde Flagget, som det nu er, i de nordlige Farvande, og at bruge det svenske i de sydligere;

b, at antage et nyt nationalt Flag, som kunde bruges paa alle Verdens Have, og endelig

c, at ansøge Hs. Maj. Kongen om at bevilge et paa Foreningen mellem den svenske og norske Nation passende fælles Goffardi-Flag.

„Mod det nu havende Goffardi-Flag er der at indvende, at det neppe er kjendeligt fra det danske, og saaledes ikke nok characteriserer Nationen. Desuden kan det ikke bruges i de Farvande, hvor de barbariske Krydsere vante. Paa disse Have har man derfor hidindtil maattet

betjene sig af det svenske Flag; men denne Nødvendighed synes at være støtende for National-Jelesen. Var derfor end Bruugen af dette dobbelte Flag i oekonomisk Henseende den rigtigste, vilde den neppe finde Nationens Bilsald i Almindelighed.

„Et nyt og aldeles særskilt Goffardi-Flag for Norge vilde medføre Nødvendigheden af en særskilt Underhandling med Barbareerne, og deraf vilde sandsynligvis følge en aarlig Statsudgift af 100 til 150,000 Species, istedetfor at der nu kun fordres 50,000 Rb. sv. Bco., som er omtrent 25,000 Species, af os. Det er herved at lægge Mærke til, at foruden de Præsenter, hvormed Barbareernes Røvgjerighed aarlig maa tilfredsstilles, maatte der, for at paasee Flaggets Lary, ansættes norske Consuler hos enhver af de barbariske Magter, foruden at der aarlig maa equiperes et Skib for at overbringe Præsenterne, og dette tilsammen taget vilde sikkert medtage den ovennævnte Sum, som da vilde blive en for den norske Handel paa Middelhavet aldeles utaalelig Afgift.

„For Antagelsen at et for Sverige og Norge fælles Goffardi-Flag troer Committeeen derimod, at saavel National-Jelesen som Stats-Interessen vilde stemme. Nationen beholdt derved et med Foreningen passende Særkjende, og neppe vilde Offeret til Barbareerne derved blive større, da man ikke kan antage, at dette Hoverskold vilde lade sig nøie med hvad der nu af den svenske Stat ydes, naar de komme efter, at norske Skibe benytte det svenske Flag. Imidlertid anseer Committeeen det voveligt at bestemme sig for et saadant Flag, forinden man havde sonderet, hvorvidt Barbareernes Fordring paa Grund deraf vilde gaae. Committeeen troer derfor, at det vilde være rigtigst at ansøge Hans Majestæt om at anstille de dermed forbundne Undersøgelser, og at Eagen, indtil et Resultat deraf var opnaaet, stilles i Bero.

„Efter saaledes at have yttret sin Formening om Flaggets Indskydelse paa Antagelsen af Hs. Maj.s Proposition angaaende Bidraget til de barbariske Stater, gaaer Committeeen over til Bidraget selv.

„Efter de Dplysninger, Committeeen har

funnet indbente, tilveiebringes Afgiften til de barbariske Stater i Sverige ved 5 pCt. af alle Toldklareringer, som udgjør fra 250 til 280, 000 Rd. sv. Bco. aarligen foruden Pasafgifterne, som ere 1 Rd. sv. Bco. pr. Læst af Skibe, som pafsere Strædet, og 16 St. sv. Bco. pr. Læst af dem, som bejeile de imellem Strædet og Cap Finisterre beliggende Havne. Der fordres altsaa kun omtrent $\frac{1}{6}$ Part af den svenske Nations Bidrag til Convoy-Casssen, hvilket efter Committeeens bedste Skjonne er fuldkommen overensstemmende med Billighedens Fordringer, saalænge det svenske Flag benyttes af norske Skibe.

„I Henseende til Fordelingen af denne Afgift formener Committeeen, at det vilde falde for tungt for de enkelte norske Skibe, som bejeile Middelhavet, at udrede denne Afgift; men at den derimod, som et Middel saavel til Handelens Flor som til at danne og underholde et stort Antal Søfolk, burde paalægges Handelen og Søfarten i Almindelighed, med Undtagelse blot af af Pas-Afgiften, som af enhver Pastsager bør erlægges.

„Hvad angaaer den Udgift, som i denne Anledning allerede maatte være falden paa Statscasssen, troer Committeeen, at den maa ansees som en extraordinær Statsudgift, da det vilde være ubilligt at give nogen Fordeeling deraf tilbagevirkende Kraft.

„Committeeen indstiller derfor til Stortthingets modnere Bedømmelse, om det ikke maatte ansees passende at beslutte:

- 1, At der i Overensstemmelse med Hs. Maj.s provisoriske Beslutning vedtages, at indtil en anden Foranstaltning for de norske Skibes Sikkerhed i Middelhavet træffes, og saalænge den svenske Convoy-Cassses Udgifter som en Folge af Foreningen ikke betydelig forøges, skal, foruden de Pasafgifter, som af enhver Pastsager ere eller vorde erlagte, overensstemmende med de for svenske Skibe fastsatte Regler, af den norske Statskasse udredes 50,000 Rd. sv. Bco. som aarligt Bidrag til bemeldte Convoy-Casse, at regne fra den Tid, de svenske tyrkiske Søpasse meddeltes norske Skibe, — og
- 2, At ovenansførte Bidrag af Statscasssen

for Fremtiden tilveiebringes ved en Afgift paa Handel og Søfart, som nærmere bliver at bestemme ved en almindelig Told-Anordning.“

Ved Sagens Foretagelse i Stortthinget den 28de October besluttedes enstemmig, at den skulde udsættes indtil de indgivne Forslag om et Handelsflag toges under Overveielse. Dette skede den 19de og 20de December. Ved denne Leilighed blev foruden de ovenfor S. 366 anførte Beslutninger endvidere vedtaget Følgende, der ifølge Stortthingets Bestemmelse ikke skulde offentliggøres og derfor ikke findes omtalt i Stortthings-Forhandlingerne: (40 mod 23 St.) „Stortthinget udfærdiger en Adresse, hvori H. M. Kongen ansøges om at indlede Underhandlinger med de barbariske Magter om, hvormeget Norge skal betale til samme for at kunne have et eget Handelsflag, (61 mod 1 St.) samt hvormeget Norge og Sverige, saafremt de blive enige om at have et sædles Søfartsflag, skulde udrede i Tribut til Barbaristerne. (Enst.) I denne Adresse ansøges Hs. Maj. tillige om naadigst at meddele næste Stortthing Resultatet af de Underhandlinger, som med de barbariske Magter maatte have fundet Sted i Henseende til Handelsflaget, samt at det maatte tillades de norske Skibe, som behøve tyrkiske Søpasse, fremdeles indtil Videre at benytte det svenske Flag, og endelig at det nuværende norske Flag fremdeles indtil Videre vedbliver at bruges som hidtil paa de øvrige Farvande. Derpaa afgjordes Spørgsmaalet om Bidrag til Convoy-Casssen. Enstemmig vedtoges i Overensstemmelse med Hs. Maj.s provisoriske Beslutning, at indtil en anden Foranstaltning for de norske Skibes Sikkerhed i Middelhavet blev truffet, og saalænge den svenske Convoy-Cassses Udgifter som en Folge af Foreningen ikke betydeligen forøgedes, skulde, foruden de Pasafgifter, som af enhver Pastsager ere eller vorde erlagte, overensstemmende med de for svenske Skibe fastsatte Regler, af den norske Statskasse udredes 50,000 Rd. sv. Bco. som aarligt Bidrag til bemeldte Convoy-Casse, at regne fra den Tid, de svenske tyrkiske Søpasse meddeltes norske Skibe. Ligeledes besluttedes enstemmig, at ovenansførte Bidrag af Statscasssen skulde for Fremtiden til-

velebringes ved en Afgift paa Handel og Søfart, hvilken Afgift nærmere skulde bestemmes ved en almindelig Løstansordning. Under Forhandlingerne henlede de Konow Opmærksomheden paa det Hensigtsmæssige i den tidligere under Foreningen med Danmark brugte Ordning, at naar et Skib, som var forsynet med tyrkisk Pæs, kom tilbage og bevislig ikke havde passeret bag Cap Finisterre, fik Skibets Redere Godtgjørelse for Pæssets Kostende med Fradrag af de Sportler, som vare forbundne med dets Udsejelse. I denne Anledning besluttedes med 42 mod 21 Stemmer, at der ikke skulde udfærdiges nogen Adresse fra Stortinget til Kongen*). Forøvrigt vedtoges, at Intet maatte besjendtgjøres i Stortingets Forhandling eller i Extracterne af samme angaaende denne Sag og den tidligere under Flaglagens Behandling besluttede Ansøgning til Kongen om at indlede Negotiationer med de barbariske Magter.

Stortingets Beslutninger om Udredelsen til Convoyklassen bleve af Regjeringen fremlagte for Kongen, som i Statsraadet den 4de Marts 1816 tilkjendegav sit naadigste Bifald i denne Anledning.

Efter Forslag af Sorenstriver Weidemann besluttede Stortinget den 17de August 1815 at anmode Regjeringen om at tilstille Thinget samtlige Gagelister til Revision. Da disse modtoges i October, viste det sig, at Gage-Reglementet for Civil-Statens beløb sig til 434,636 Rbd. og for Marinens Officiere, Betiente og Gemene, forsaavidt de lønnedes i Penge, til 30,528 Rbd. 70 f.; for Landmilitær-Statens var kun hver Officiers aarlige Løn anført, men ikke Antallet af Officiere ved hvert Corpz, da det vilde beroe paa Armeens Reduction. Den efter Forslag af Landsdommer Mansen nedsatte specielle Committee for Gage- og Pensionsvæsenet, der først behandlede Sagen**), gik ud fra, at Gagerne herefter

vilde blive udbetalte med $\frac{1}{2}$ Spd. eller 5 Rbd. for hver Rbd. rede Sølv af Gagens Beløb, og fandt, at Gagerne under denne Forudsætning ikke paa nogen Maade kunde formindstes, saafremt Embedsmændene skulde have det Fornødne til Livets Opbold for sig selv og Familie, især i Tider, da Priserne paa Livets første Fornødenheder vare stegne til en enorm Sum, saavel i Kjøbstæderne som paa Lantet. Heri var ogsaa tredie Committee (Finantz-Committeen), der ligeledes havde Sagen til Behandling, enig*). Derhos fandt begge Committeeer Grund til at foreslaae en Forhøielse i de for Embedsmændene i Høiesteret samt i Bergens og Christiansfands Stiits-overretter opførte Lønninger. I Anledning af, at Stiftamtmanden i Bergen (Christie) ved kongl. Ref. af 25de Mai 1815 havde erholdt et aarligt Tillæg af 1628 Rbd. rede Sølv til Contorhold og til Lønning af en kongelig Fuldmægtig, foreslog Gage- og Pensionscomiteen, at de tre andre Stiftamtmand skulde erholde samme Tillæg. Tredie Committee var af en anden Mening, idet den betragtede Tillægget som personligt og i samme saa en Erstatning for Opgivelsen af en mindre afhængig og mere indbringende Embedsstilling, der ikke vilde drage til Følge for Efterkommerne i Embedet. Derimod troede den sidstnævnte Committee at burde foreslaae Amtmændenes Gager foregedes med 396 Rbd. rede Sølv for hver. Med Hensyn til Landmilitær-Statens antog Gage- og Pensionscomiteen, at de nationale Compagni-Chefers Løn burde forhøies fra 441 Rbd. $57\frac{3}{4}$ f. til 600 Rbd., Premierlieutenanternes fra 216 til 400 Rbd. og

mand Meyer, Major Lund, Provst Aschenberg, Væstfor-Lange og Gaardbruger Isaa.

*) I Stortingets Møde den 14de October 1815 foretog Biskop Krogh nogle Bemærkninger angaaende Embedsmændenes Stilling, der gik i lignende Retning. Han bemærkede blandt Andet, at det havde vist sig, saavel i Forsamlingen, som udenfor samme, at Embedsmændene og især Geistlighedens Raar i Almue ns Dine vare misundelsesværdigt gode og forebælgeligere end Statens Lær tilfø; man havde i Forsamlingen hørt haarde Beskyldninger udstødes mod de geistlige Embedsmænd. Disse Meninger søgte han at imødegaae. (Storth. s. Forh. f. Octob. 1815 S. 49 ff.)

*) Efter den norske Regjering's Indstilling blev imidlertid denne Sag ordnet i combineret Statsraad den 19de Juni 1816.

**) Dens Medlemmer, der vare opnævnte af Valgcommitteeen efter særlig Bemyndigelse, vare Kjøb-

Storthings-Efterretninger

1814—1833,

udgivne efter offentlig Foranstaltning.

1ste Bind,

indeholdende

Rigsforsamlingen og det overordentlige Storting 1814 samt
de to første ordentlige Storting 1815—16 og 1818,

bearbejdede af

H. Munk og M. Birkeland.

Christiania.

Jacob Dybbøds Forlag.

1874.